

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

'S-GRAVENHAGE,
Javastraat 68

12 NOV. 1952 19

No. 162298.

Bijl. 1.

GEHEIM

Betr.: E.V.C.-congres.

Met betrekking tot het derde congres van de E.V.C., dat volgens aankondiging op 26, 27 en 28 December a.s. te Zaandam zal worden gehouden, veroorloof ik mij Uwer Excellentie het volgende ter kennis te brengen:

Maandoverzicht no. 9/1952 van deze dienst bevat een voorbeschuwing over dit congres. In de bijlage dexes gelieve U daarvan een afschrift aan te treffen. Daarin wordt, sub II, een samenvatting gegeven van het congres-discussiemateriaal, dat werd gepubliceerd in het E.V.C.-orgaan "Werkend Nederland".

Gebleken is, dat de tekst van deze publicatie enkele opmerkelijke verschillen vertoont met het oorspronkelijke (eind-) concept. Dit concept en de in laatste instantie daarin aangebrachte wijzigingen mogen uiteraard slechts in een beperkte kring van E.V.C.- c.q. C.P.N.-functionarissen als bekend worden verondersteld.

De gepubliceerde eindredactie is politiek scherper omljnd dan het concept en stemt in het algemeen meer overeen met de desbetreffende opvattingen van de C.P.N.. Het is niet onwaarschijnlijk, dat de partijleiding corrigerend is opgetreden, teneinde de stof voor bespreking op het E.V.C.-congres bij voorbaat zoveel mogelijk af te stemmen op haar eigen politieke beleid. De in het concept aangebrachte veranderingen kunnen dan worden gezien als aanwijzingen betreffende de "partijlijn" voor de naaste toekomst. Met het oog hierop worden hieronder enkele aanvullingen van het concept genoemd.

- Sectarisme. -

AAN:

Z.E. de Minister van Binnenlandse Zaken.

In afschrift aan:

Z.E. de Minister-President,

Z.E. de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid

te

's-GRAVENHAGE.

Sectarisme en het N.V.V.. In de eindredactie, zoals gepubliceerd in "Werkend Nederland" is een alinea ingevoegd, gewijd aan het gevaar van "sectarisme". Hettekort aan contact van de E.V.C.-leden met hun kameraden van het N.V.V. wordt daaraan toegeschreven. In de E.V.C. leeft nl. nog teveel de gedachte, dat de leden en kaders van het N.V.V. niet bereid zouden zijn "om te strijden tegen de politiek van prijsstijgingen en afbraak van het levenspeil". Ieder contact met hen wordt gemeden en de E.V.C.-ers stellen leden en kaders van het N.V.V. vaak op één lijn met hun topleiders. Deze sectarische opvattingen moeten - zo wordt gesteld - met kracht worden bestreden. Bij voortdoring moet gestreefd worden naar gemeenschappelijk te voeren acties.

De Vrede tegenover Amerika, E.D.G. en plan-Schuman. Een tweede aanvulling komt voor in het punt waarin de strijd der E.V.C. voor de vrede wordt besproken. In dit verband wordt gewezen op de gevolgen van de instelling van de Europese Defensie Gemeenschap en de Kolen- en Staalgemeenschap. De gepubliceerde tekst voegt hieraan toe: "Zo voltrekt zich het volkomen ondergeschikt maken van ons land aan de Amerikaanse oorlogsvorbereiding". Vervolgens wordt nog gewezen op de dreiging en de afschuwelijke avonturen van een derde wereldoorlog.

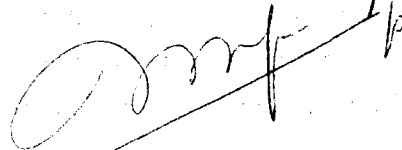
Oost-West-handel ook een belang van middenstand, handel en nijverheid. Het concept wijst op het grote belang van verhoging van de koopkracht en vermindering van de werkloosheid door uitbreiding van de handel met alle landen ter wereld. De gepubliceerde tekst in "Werkend Nederland" noemt bovendien met name de Sowjet-Unie, China en de Oost-Europese volkdemocratieën. Hieraan wordt nog toegevoegd, dat dit niet alleen het belang is van de arbeidersklasse, doch eveneens van de middenstand en "kringen van handel en nijverheid, die door de oorlogspolitiek worden gedupeerd".

P.B.O. en kleine bedrijfsleven. Ook in de bespreking van de strijd der arbeidersklasse tegen de P.B.O. betreft het E.V.C.-orgaan - in afwijking van het concept - andere bevolkingsgroepen: "Terselfdertijd wordt de leiding van het bedrijfsleven in handen gelegd van enkele grote monopolies, die hiervan een dankbaar gebruik zullen maken om hun kleine concurrenten te vernietigen".

Weer "stakingslessen" op komst. Tenslotte kan worden gesignaleerd, dat men zich in het concept bij de bespreking van het beleid ten aanzien van acties bepaalde tot het vermelden van theoretische voorbeelden. Dit is veranderd;

in de eindtekst van "Werkend Nederland" wordt met name het verloop van twee arbeidsconflicten gencemd, nl. van de vissers en van Vredestein-arbeiders. De handelwijze van de daarbij betrokken E.V.C.-ers wordt (andermaal) veroordeeld. Vermeld wordt dan, dat ten dienste van de kaderscholing een beschouwing over het voorbereiden en leiding geven aan acties zal worden gepubliceerd, waarbij zal worden uitgegaan van de ervaringen, in deze beide conflicten opgedaan.

HET HOOFD VAN DE DIENST

Mr H.W. Felderhof.

HET 3e E.V.C.-CONGRES.

I. Aankondiging.

In "Werkend Nederland" kondigt de Algemene Raad van de E.V.C. aan, dat op 26, 27 en 28 December a.s. te Zaandam het derde congres van deze vakcentrale zal worden gehouden. Vóór het congres zullen ledenvergaderingen de sociale en economische problemen van de arbeidersklasse hebben te bespreken, afgevaardigden moeten kiezen en kandidaten stellen voor het Verbondsbestuur, dat in zijn geheel aftreedt.

Het vorige E.V.C.-congres werd belegd in 1949 (31-8 t/m 3-9). Volgens de statuten zou het derde congres in 1951 hebben moeten plaatsvinden. Het Verbondsbestuur der E.V.C. besloot echter in zijn zitting van 22-8-'51 dit congres eerst in Mei 1952 te doen houden. Op 29-10-'51 werd bepaald de congresdatum naar de tweede helft van 1952 te verschuiven, zulks in verband met de Kamerverkiezingen van Juni '52. De E.V.C.-leiding achtte het niet uitgesloten, dat de uitslag van de stembusstrijd, die van groot belang voor de vakbeweging werd geacht, bijzondere betekenis voor de E.V.C. kon hebben. Daarbij werd de mogelijkheid geopperd, dat de P.v.d.A. wel eens oppositie-partij zou kunnen worden, zodat ook de positie van het N.V.V. aanmerkelijk zou veranderen.

Het aanstaande E.V.C.-congres zal inmiddels nog plaatsvinden na het C.P.N.-congres van 22-25 November. Onder de gegeven omstandigheden kunnen eventueel voor de E.V.C. van belang zijnde richtlijnen, die op het partij-congres naar voren zouden komen, worden verwerkt en doorgegeven op het congres van de communistische vakbeweging.

II. Discussie-basis.

Als stof ter bespreking op de te houden ledenvergaderingen en als congres-discussiemateriaal, somt het E.V.C.-orgaan "Werkend Nederland" de volgende onderwerpen op:

1. Voor opheffing van de consumptie-beperking. - Tegen huurverhoging.

Deze twee zaken en ook nog enige sociale voorzieningen zijn van belang voor de gehele arbeidersklasse. De E.V.C. moet hiervoor niet alleen zelf strijden, maar ook anderen hierin betrekken. In dit verband wordt speciaal gewezen op het N.V.V.. De "weldenkende" en "goedwillende" leden daarin nemen voortdurend in aantal toe. De E.V.C. moet deze leden steunen in hun strijd tegen hun topleiding. In de bedrijven moeten de E.V.C.-ers begrip tonen voor "deeleisen" en zich voor de inwilliging daarvan "inzetten" zonder hieraan steeds de algemene eis van 10% loonsverhoging te koppelen.

2. De E.V.C. en de strijd voor de vrede.

Geageerd wordt tegen de Europese Defensie Gemeenschap en de Kolen- en Staalgemeenschap, "daar beide ons land ondergeschikt maken aan de Amerikaanse oorlogsvoorbereiding".

De E.V.C. is, aldus wordt gesteld, de enige vakorganisatie in Nederland, die onverkort het program van de Wereldvredesbeweging ondersteunt. De E.V.C.-ers hebben tot taak in alle bedrijven vredescomité's in het leven te roepen en nieuwe aanhangers te werven van de Nederlandse Vredesraad.

3. Tegen de Werkloosheid. - Werk voor allen.

Geprotesteerd wordt tegen de Amerikaanse overheersing, welke verbiedt handel te drijven met de Sowjet-Unie, China en de Oost-Europese volksdemocratieën.

Aan de hand van wat daarover reeds eerder werd gesteld in de E.V.C.-brochure "Werk-Woningen-Welvaart", wordt geijverd voor uitvoering van openbare werken en het bouwen van meer woningen.

De E.V.C. begroet met instemming de activiteit, welke uitgaat van de werklozen-comité's en zegt deze alle steun toe.

4. Voor de verdediging van de vakverenigingsrechten en vrijheden.

Hierin wordt voornamelijk de wetgeving inzake de Publiek-rechtelijke Bedrijfsorganisatie behandeld. In de P.B.O. wordt het middel gezien om de E.V.C. te benadelen en uit te schakelen. De leden worden dan ook opgeroepen met kracht te strijden voor de handhaving en instituering van de bedrijfskernen en daarbij via eenheidslijsten samen te werken met Uniebondsleden. Tevens wordt de beperking van het stakingsrecht in de P.B.O. gelaakt.

5. Voor de eenheid in de Vakbeweging.

In vrijwel alle voorgaande punten werd reeds gewezen op de noodzakelijke samenwerking van E.V.C.-ers met andersgeorganiseerden. In dit laatste punt wordt deze kwestie speciaal behandeld en met name wordt aangedrongen op eenheid van actie met N.V.V.-ers. "Daarbij wordt als naaste doel gesteld het overgaan van de E.V.C. naar het N.V.V., zodra in deze organisatie de vakverenigingsdemocratie wordt geëerbiedigd".

In deze strijd voor vakverenigingseenheid is en blijft het echter noodzakelijk, dat de E.V.C. haar ledental en invloed stelselmatig uitbreidt.

Deze vijf punten geven een indruk van hetgeen met betrekking tot de vakbondsactiviteit naar buiten, op het a.s. E.V.C.-congres zal worden behandeld. De Algemene Raad kondigt aan, dat het Verbondsbestuur aangaande de intern-organisatorische arbeid van de E.V.C. binnenkort een verslag zal publiceren. Verwacht mag worden, dat een deel van dit rapport zal zijn gewijd aan de resultaten van de bedrijfsorganisatorische opbouw, welke nu gedurende ruim een jaar in de E.V.C. wordt voorgestaan.

III. Het congres en zijn achtergrond.

Nieuwe gezichtspunten komen in de vijf punten niet naar voren; zij bevatten onderwerpen, die de E.V.C.-leiding reeds eerder heeft geëntameerd. Dit program van actie volgt nauwgezet de algemene politieke lijn van het communisme. Gewenst wordt:

a. actie op nationale basis.

Bij het zoeken naar de grootst mogelijke eenheid van actie gaat in de E.V.C. allereerst de belangstelling uit naar de N.V.V.-ers. Regelmatig worden N.V.V.-"oppositieklanken" instemmend vermeld in de E.V.C.-organen met het steeds weer herhaalde commentaar, dat de N.V.V.- en E.V.C. leden, ja alle arbeiders gemeenschappelijke belangen hebben. De eenheidsstrijd, zo heet het, dient algemene belangen. Ook het congres-discussiemateriaal beoogt deze collectieve sfeer te scheppen. Eisen zoals opheffing van de consumptiebeperking, geen huurverhoging, geen werkloosheid enz. willen dit streven accentueren.

b. hernieuwd fusie-aanbod.

Berend BLOKZIJL, sprekende over de noodzaak van eenheid van actie van E.V.C.-ers en N.V.V.-ers, voegde daar in 1951 reeds aan toe, dat eenheid van organisatie het uiteindelijk doel moest zijn. Ook punt vijf van het congres-discussiemateriaal gewaagt daarover opnieuw, met dit verschil, dat de vereniging van E.V.C. en N.V.V. nu zelfs als "naaste doel" wordt gesteld. Ook thans wordt hieraan de voorwaarde verbonden, dat eerst het N.V.V. blijk moet geven een organisatie te zijn, waarin de "vakverenigingsdemocratie" wordt geëerbiedigd. De op topniveau reeds eerder behandelde "fusie-zaak" komt voor de eerste maal op een congres aan de orde. Tot nog toe heeft op plaatselijke vergaderingen de fusie-gedachte onder de E.V.C.-leden weinig bijval kunnen vinden. Men voelt haar als een verraad aan de eigen vakbondsidealen. Ook het middel van de penetratie, mede ter verkrijging van invloed in het N.V.V., kan over het algemeen geen genade vinden in de ogen van de gewone E.V.C.-leden. Slechts de meer voegzame C.P.N.-ers in de Eenheids Vak Centrale kunnen terzake de communistische leiding volgen. Vele partijleden en het merendeel van de niet bij de C.P.N. aangesloten E.V.C.-ers, kunnen dit echter niet. De E.V.C.-leiding zal er ook nu wel op toezien, dat over het algemeen slechts politiek-betrouwbare figuren naar het congres worden afgevaardigd. Desondanks zal de fusie-aangelegenheid vermoedelijk een omstreden punt bij de discussies uitmaken.

c. weer "stakingslessen".

Het discussie-materiaal (punt één) houdt zich uitvoerig bezig met de manier waarop de leden in de bedrijven moeten optreden. De E.V.C.-ers dienen stakingsacties voor beperkte doeleinden (deeleisen) volledig te steunen. Deze activiteit op beperkte schaal maakt de arbeiders, naar men veronderstelt, rijp voor een belangenstrijd van massaal karakter. Hoe men deze laatste wil leiden is kennelijk nog niet definitief beslist. Enige maanden geleden namen de communisten als uitgangspunt van hun vrij scherpe kritiek terzake stakingsacties bij de Vredestein-fabriek te Enschede en van de vissers in Scheveningen. "De Waarheid" (27-5-'52) en enige E.V.C.-organen hebben daaraan beschouwingen gewijd onder de kop: "Stakingslessen". (Zie M.O. 5/1952, blz. 13 e.v.).

Bedoelde arbeidsconflicten zouden door een onjuist geachte leiding uiteindelijk de belangen der arbeiders afbreuk hebben gedaan. In den vervolge behoorden "geharde

kernen van arbeiders" de zaak aan te pakken en in handen te houden. Zoals bekend werden deze wenken wel in de C.P.N.- en E.V.C.-pers opvallend bekend gemaakt, maar tot heden bleef toepassing in de praktijk achterwege. Het volgen van zulk een "harde koers" zou trouwens indruisen tegen de huidige drang naar acties op zo breed mogelijke grondslag. Het is evenwel opmerkelijk, dat "Werkend Nederland" bij de publicatie van het discussiemateriaal voor het a.s. E.V.C.-congres, thans toch terugkomt op deze materie. Opnieuw wordt in dit E.V.C.-periodiek gewezen op de beide verkeerd gelopen acties (Vredestein en vissers). Het Verbondsbestuur, zo wordt medegedeeld, zal binnenkort een beschouwing wijden aan het voorbereiden van en leiding geven aan acties. Afgewacht moet worden of de aangekondigde verhandeling een zij het late ombuiging zal zijn van de hiervoren gereleveerde "stakinglessen". Dit laatste lijkt aannemelijk, gelet op de afwikkeling van de dzz. eerder besproken zaak Billoux-Fajon in Frankrijk.

d. actie tegen Amerika.

In overeenstemming met de agitatie van Moskou contra de U.S.A., beogend het breken van de Westerse eenheid, betreft de E.V.C. in haar bespreking van de sociale en economische toestand in Nederland, steeds het optreden van de Verenigde Staten:

De vrede heet bedreigd door rechtstreeks ingrijpen van Washington en mede door organisaties in Europa, onder Amerikaanse druk tot stand gekomen.

Werkloosheid behoeft in ons land ook al niet voor te komen, indien Amerika, dat de handel met het Oosten ten strengste verbiedt, ons maar niet dwars zit.